

Justitiële ICT Organisatie
Ministerie van Justitie en Veiligheid

maart 2023

Stand van de uitvoering

Justitiële ICT Organisatie

JenV partner voor ICT en IV ten dienste van een veilig en rechtvaardig Nederland

Met veilige ICT werken aan een veilig Nederland

De Justitiële ICT Organisatie is belast met het beheer en de (door)ontwikkeling van specifieke en gemeenschappelijke ICT-diensten gericht op de ondersteuning van onderdelen van het Ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV). Vanuit de historie als de ICT-organisatie van de Dienst Justitiële Inrichtingen, zijn we in de afgelopen jaren uitgegroeid tot een ICT-dienstverlener voor meerdere onderdelen van JenV. Wij werken onder meer voor de Dienst Justitiële Inrichtingen, de Raad voor de Kinderbescherming, de Immigratie- en Naturalisatiedienst, de Dienst Terugkeer en Vertrek, Reclassering Nederland en de dienst Justis.

De Justitiële ICT Organisatie levert een breed pakket aan producten en diensten in nauwe aansluiting op het primaire proces van haar opdrachtgevers. Vanuit onze vestigingen door heel Nederland brengen wij technologie en onze specifieke kennis van het JenV-domein bij elkaar. Dat doen we door proactief vernieuwende technologie te vertalen naar praktische en veilige ICT-oplossingen voor onze opdrachtgevers.

Het jaar 2022 was voor de Justitiële ICT Organisatie het eerste jaar als zelfstandig baten- en lastenagentschap binnen het ministerie van Justitie en Veiligheid. Bovendien hebben we in 2022 een reorganisatie doorgevoerd om ons voor te bereiden op de nieuwe uitdagingen waar we voor staan. In 2023 bouwen we hierop voort, om te voldoen aan de vraag van onze opdrachtgevers naar veilige, betrouwbare, voorspelbare en passende ICT-dienstverlening.

Als ICT-dienstverlener van JenV hebben wij niet direct te maken met burgers. Maar onze opdrachtgevers natuurlijk wél. Van justitiabelen, vreemdelingen tot kinderen die aan de zorg van de Staat zijn toevertrouwd. Daarmee hebben wij ook een verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat onze opdrachtgevers hun werk nog beter kunnen uitvoeren, met behulp van ICT.

In deze eerste Stand van de uitvoering ga ik in op enkele knelpunten die onze opdrachtgevers ervaren in de uitvoering, waar ICT een rol in zou kunnen spelen. Daarnaast geef ik een beeld van dilemma's uit onze praktijk, die komende jaren uitdagingen zullen vormen. Doel hiervan is dat ICT steeds beter bij kan dragen aan een veiliger en rechtvaardiger Nederland. Ik hoop dat we met deze Stand van de uitvoering het goede gesprek met elkaar hierover kunnen voeren.

Marcel Hoogland

Algemeen Directeur Justitiële ICT Organisatie

De Justitiële ICT Organisatie *in beeld*

Diensten

Beheer werkomgeving

Beheer informatie en ketenstystemen

Consultancy

Security

Datacenter- en platformdiensten

Applicatiediensten

Communicatiediensten

Documentdiensten

Toegangsdiensten

Resultaten

9.000
Notebooks

7.000+
Servers

250+
Locaties

22.500
User accounts

15.000
Werkplekken

100+ projecten

1.500
MFC's & printers

€156 miljoen
Omzet

14.000
Mobile devices

>100
Security-onderzoeken p.j.

750
Werkplekken justitiablen

150+
Applicaties

Ontzorgen van opdrachtgevers

Het werk van Justitie en Veiligheid draait om mensen. Of het nu gaat om terugkeer van mensen die niet in Nederland mogen blijven, het uitvoeren van straffen en voorkomen van recidive, perspectief bieden aan vluchtelingen of het helpen van kinderen die in de knel dreigen te komen. Onze opdrachtgevers werken dagelijks aan opgaves met grote relevantie en impact voor burger en samenleving. Ons werk is om ervoor te zorgen dat ze dat zo optimaal mogelijk kunnen doen, door het bieden van praktische en veilige ICT-dienstverlening. Zodat onze opdrachtgevers zich volledig en effectief op hun primaire taak kunnen richten.

Vanuit dit perspectief hebben wij in dit deel van onze Stand van de uitvoering met opdrachtgevers gekeken waar zij knelpunten ervaren in de uitvoering waarin de Justitiële ICT Organisatie hen kan faciliteren. Twee belemmerende factoren kwamen hierbij als rode draad naar voren: toenemende juridische complexiteit en moeizaam verlopende gegevensuitwisseling in de keten.

Uitvoeringsorganisaties staan voor de opgave om publieke dienstverlening te verbeteren en het vertrouwen van burgers te behouden in een continu veranderende wereld. De uitvoeringsorganisaties van het ministerie van Justitie en Veiligheid zijn vaak informatie-intensief, omdat zij te maken hebben met complexe juridische procedures, verwerking van gevoelige persoonsgegevens en brede ketensamenwerking. Daarbij zijn ze sterk afhankelijk van goede IV- en ICT-voorzieningen.

1 Toenemende juridische complexiteit

Complexiteit van de wet- en regelgeving wordt steeds nadrukkelijker als knelpunt in publieke dienstverlening gesignaleerd. Enerzijds komen er meer eisen bij voor de vastlegging, waarborging, verantwoording en toelichting van administratieve processen.

Anderzijds sluit de wet- en regelgeving niet volledig (of snel genoeg) aan bij de ontwikkelingen of behoeften in de samenleving, waardoor het werk van de uitvoeringsorganisaties wordt bemoeilijkt. Zo is er sprake van tijdsintensieve handmatige processen, jarenlange procedures en stapeling van nieuw beleid en kaders.

Verouderde ICT-systemen worden vaak als remmende factor bij beleidsaanpassingen genoemd. Om wet- en regelgeving uit te voeren in de praktijk, moet dit verwerkt worden in de ICT-systemen waarin gegevensregistratie en informatie-uitwisseling plaatsvindt.

Wijzigingen aanbrengen in de huidige ICT-systemen kan erg lastig zijn, omdat ze vanuit het verleden hier niet op zijn ingericht. De middelen voor een volledig herontwerp van het ICT-landschap zijn er niet, waardoor de doorlooptijd van het aanpassen van de bestaande ICT-ondersteuning mede van invloed is op de snelheid waarmee beleid kan worden ingevoerd.

2

Moeizaam verlopende gegevensuitwisseling in de keten

Uitvoeringsorganisaties van JenV werken nauw samen met ketenpartners binnen het eigen ministerie, maar ook daarbuiten met andere departementen en overheidslagen. Ze zijn afhankelijk van de ketensamenwerking en de politieke besluitvorming die daaraan voorafgaat. Daarbij is gegevensuitwisseling, met een groeiend ICT-component, van essentieel belang.

De eisen die hieraan gesteld worden met betrekking tot beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van informatie zijn hoog in het justitiële domein. Veel organisaties constateren dat de gegevensuitwisseling moeizaam verloopt vanwege een enorme diversiteit aan vaak verouderde systemen en applicaties.

Hoe kunnen wij bijdragen?

Een toekomstbestendig ICT-landschap en een goed ingerichte informatiehuishouding zijn belangrijk om wet- en regelgeving uit te voeren, nieuw beleid te implementeren en de ketensamenwerking te faciliteren. Slimme ICT-oplossingen kunnen helpen om de hoeveelheid aan complexe informatie te verwerken. Denk aan het automatiseren van handmatige standaardprocessen en het gebruik van Artificial Intelligence (AI) voor het herkennen of omzetten van data. De Justitiële ICT Organisatie denkt als technologiepartner hierover mee met haar opdrachtgevers.

Meer eenduidigheid binnen JenV bevordert betere gegevensuitwisseling. Naar de toekomst toe zetten wij ons in voor meer gemeenschappelijkheid in systemen en infrastructuur van JenV. De Justitiële ICT Organisatie draagt hier binnen JenV aan bij met vernieuwende ICT-oplossingen, zoals de doorontwikkeling van de virtuele werkomgeving en vergaderplatformen, toepassingen voor veilig mailen en archiveren en effectief faciliteren van de samenwerking op afstand door middel van hybride samenwerkingstools.

Wat hebben wij nodig van anderen?

Digitalisering kan niet zonder goed werkende processen en informatiehuishouding bij de opdrachtgevers. Dit vraagt om een nauwe samenwerking tussen opdrachtgevers en ons. Om het ICT-landschap te vernieuwen, is een meerjarenplan met bijbehorende stabiele financiering nodig bij onze opdrachtgevers.

Daarnaast vraagt het om slagkracht en innovatiekracht binnen de bestaande structuren van de rijksoverheid. Processen en kaders zijn vaak gericht op stabiliteit, met lange termijnplanningen en begrotingscycli. Lange doorlooptijden zijn het resultaat en er is weinig ruimte voor snelle innovatie of bijsturen aan de hand van recente ontwikkelingen.

Knelpunten in onze taakuitvoering

1 Toename cyberdreigingen

Het aantal cyberaanvallen neemt toe, evenals de impact die zij kunnen hebben op de kritieke infrastructuur van de Rijksoverheid. Door de snelle technologische ontwikkelingen veranderen deze cyberdreigingen continu. Daarnaast zorgen cloud ontwikkelingen ervoor dat de controle op eigen informatie kleiner wordt; hoe gaan we om met informatie die overal staat en wat betekent dat voor de inrichting van de huidige informatiebeveiliging (techniek, processen, mensen)?

De Justitiële ICT Organisatie staat voor de uitdaging om binnen deze snel veranderende wereld ons ICT-aanbod en de interne bedrijfsvoering veilig en betrouwbaar te houden.

Dit vraagt enerzijds snelle adoptie van nieuwe informatiebeveiliging concepten en inpassing in het bestaande ICT-landschap (infrastructuur en architectuur). Anderzijds vraagt het om beschikbaarheid van resources om deze opgave te kunnen realiseren.

Uitdagingen die we hierbij tegenkomen zijn de schaarste op de arbeidsmarkt van gekwalificeerd personeel en de toenemende regel- en administratieve lastendruk op het gebied van informatiebeveiliging. De vraag om verantwoording is groot en belangrijk, het doet echter een beroep op dezelfde mensen die aan de lat staan voor de informatiebeveiliging ambities, in een toch al overspannen markt met een tekort aan personeel en veel werkaanbod.

Hoe gaan we hiermee om?

In een interne Roadmap voor informatiebeveiliging en privacy hebben we uitgewerkt wat ons komende tijd te doen staat en hoe we dat gaan aanpakken. Onderdeel hiervan is ook de impact van cloudtechnologie op informatiebeveiliging en privacy.

Wij nemen initiatief in het uitbreiden van ons aanbod met nieuwe (gemeenschappelijke) diensten voor onze opdrachtgevers, die bijdragen aan hun informatieveiligheid. Hierbij zoeken we de samenwerking op binnen de Rijksoverheid en met de markt. Een integrale ketenaanpak is van belang, want je bent zo sterk als de zwakste schakel. Bewust omgaan met risicoacceptatie maakt hier onderdeel van uit.

Actieve werving van nieuwe medewerkers staat hoog op de agenda. Door middel van een sourcingstrategie gericht op personeel willen we in beeld krijgen welke kennis en vaardigheden wij structureel nodig hebben en welke wij incidenteel extern zullen moeten inhuren.

Wat hebben wij nodig van anderen?

Onze medewerkers zijn onze belangrijkste succesfactor. Werven, behouden en doorontwikkelen van kennis en kunde ten aanzien van informatiebeveiliging en privacy vraagt tijd en continue aandacht. Naast een stabiele meerjarige financiering, is daarbij cruciaal dat wet- en regelgeving ons die ruimte biedt en dat beleid op andere domeinen hierop aansluit, zoals onderwijs en kennismigratie.

Bewustwording bij onze opdrachtgevers, eigenaar en politiek ten aanzien van de complexiteit van dit onderwerp binnen de overheid en de impact van nieuwe wetgeving en/of beleid op het gebied van informatiebeveiliging en privacy, is hierbij van groot belang.

2 Inflatie/stijgende kosten inkoop

In 2022 heeft Nederland te maken gehad met hoge prijsstijgingen en in 2023 zal deze trend zich naar verwachting voortzetten. Deze inflatiecijfers, ongekennd in de laatste decennia, komen door wereldwijde problemen in de supplierschain, voor ICT in het bijzonder chiptekorten, mede door naweeën van de Coronapandemie.

Daarnaast is, als gevolg van de inval van Rusland in Oekraïne, een flinke stijging geweest van de energieprijzen die weer doorwerken in de transportkosten. Voorts is de euro/dollarkoers gestegen als gevolg van het feit dat de Amerikaanse overheid (de FED) de rentes in hoog tempo verhoogt om de inflatie te beteugelen.

Tenslotte draagt een nijpend tekort aan gekwalificeerd personeel bij aan de verhoogde kosten van met name inhuur.

Agentschappen en diensten stellen ieder jaar kostendekkende tarieven op, die doorberekend worden aan de opdrachtgevers. Omdat deze tarieven kostendekkend dienen te zijn, moeten ook loon- en prijsontwikkelingen hierin verdisconteerd worden. Dit betekent dus dat onze opdrachtgevers ook te maken krijgen met bovengemiddelde prijsstijgingen voor onze dienstverlening in 2024.

Hoe gaan we hiermee om?

De Justitiële ICT Organisatie maakt aan haar opdrachtgevers vroegtijdig kenbaar hoe geprognosticeerde inflatie en andere economische ontwikkelingen naar verwachting doorwerken op de prijzen van de diensten van het agentschap in 2024.

Daarnaast onderzoekt de Justitiële ICT Organisatie welke prijs dempende maatregelen doorgevoerd kunnen worden. Zoals het aangaan van langdurige verbintenissen met gunstige financiële (lease)-constructies, om zo de prijs over langere termijn stabiel te houden. Of het verbreden van de scope aan afnemers en onderzoek naar goedkopere alternatieven voor bestaande ICT-producten.

Ten slotte onderzoekt de Justitiële ICT Organisatie of zij, voor de opdrachtgevers die dat willen, de rol van hoofdaannemer en contactpersoon kan vervullen voor de verzameling van ICT-diensten die voor één opdrachtgever nodig zijn. Het betreft dan zowel de integratie van zelf geleverde diensten als de integratie met diensten die door andere leveranciers/providers worden geleverd.

Wat hebben wij nodig van anderen?

Op de inflatie heeft de Justitiële ICT Organisatie geen invloed, maar dit kan wel veel impact hebben op onze opdrachtgevers. Daarom is het allereerst van belang hierover met elkaar in gesprek te blijven, zodat prijsstijgingen van onze diensten niet als een verrassing komen en opdrachtgevers hierop zijn voorbereid met hun begroting.

Dit vraagt van ons en opdrachtgevers snel signaleren, monitoren en bijsturen en met elkaar de mogelijkheden tot efficiënte inzet ICT en prioritering onderzoeken, zoals bij bovengenoemd voorbeeld over verzameling van ICT-diensten en integratievraagstukken. Daarnaast zullen wij met opdrachtgevers afspraken moeten maken inzake meerjarige, aanvullende indexering conform begrotingsvoorschriften.